

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració : Canuda, 14, pral.

LA EVOLUCIÓ DE LES NOSTRES JOVENTUTS

TOTS els dies sentim a parlar de la indiferència que es nota en les nostres joventuts, en tot el que a accions polítiques i de cultura fa referència. Fa temps que ens planyem de la pobre espiritualitat dels homes del demà. Amb la destresa que a la meua ploma sigui possible, tractaré, avui, de fer un senzill i superficial estudi de la evolució de l'esperit dels joves de Catalunya, de les causes que han motivat aquest atumit i dels avantatges que hi hauria dret a esperar de la seva posició actual.

Hauré de anar lluny a cercar els fonaments del que em proposo tractar. Malgrat ésser tan curt el període de la nostra reconstitució nacional, ja una llarga serie de canvis s'han operat al poble conscient de Catalunya, al poble del qual hem d'esperar que, a més o menys llarg terme i a pesar de totes les decadències, ha de portar la nostra nacionalitat al lloc que li cal per a la seva total resurrecció.

Anc que tansols tractaré, més íntimament, de la evolució del jovent de la ciutat, en fer-ho, i per efecte de la irradiació constant cap a tot Catalunya del pensament del nucli de Barcelona, s'inclou en les meves paraules la influència inevitable que en reben els joves de les comarques foranes, que sempre són guiats per l'esperit de la nostra ciutat. El poble català, des del començament de la seva renovació, des de que s'adonà, de nou, de que la seva ànima no era morta, des de que l'esforç dels seus homes s'encaminà benhauradament cap a treballar pel seu resorgiment, ha tingut, seguint el curs de totes les renovacions nacionals de pobles dominats, les naturals èpoques de romanticismes, de somnis, que, en els moments que il·lusionaven a pocs il·luminats, precursors de les lluites que havien de arribar, semblaven coses irrealitzables, i que, més tart, amb la empenta dels lluitadors que els succeïren, si no portar a efectivitat els somnis que feren glatir una generació, havien de dur al convenciment de tots els catalans la seguretat de que aquests anhels, necessàriament, havien d'ésser realitat tart o de hora.

Després de les primeres guspires que abandonaren el foc que ha donat escalf a les successives actuacions que han tingut lloc fins avui a Catalunya, al voltant dels primers defensors de la nostra llibertat s'agruparen

els joves sempre àvids de renovació, sempre seguidors de llums noves i radiants, que porten claror a la humanitat que fa via. Allà nasqué la època dels joves sentimentals, allà començà, sigui o no malaltic, el pensament en ells dominant, la primera forta acció; foren aquelles èpoques d'exaltació, que podríem dir-ne de política rimada, les que engrandiren el radi de acció de les idees noves que ells encarnaven. Per la seva acció vistent, sempre cridanera, s'escampà, arreu del nostre poble, el convenciment del nostre dret a la llibertat; s'infiltrà a l'ànima dels ciutadans la emoció del desig d'esdevenir un poble amb totes les atribucions que calen per a contribuir a la evolució ascendent del món.

Així, aquella generació de somniadors, amb tots els seus esbogerraments sentimentals, amb tot i el seu desinterès per les accions positives, entenent per accions positives, no precisament la política de intervenció als afers de l'Estat, sinó l'estudi de l'estat psíquic del poble que ells tractaven de aixecar, per a emprendre, així, sobre sòlids fonaments, la ruta segura que, sense haver de fer un pas endarrera, portés, poc a poc, el nostre poble a una posició que ja no tingués de témer els defalliments momentanis; ens llegà, a nosaltres, ciutadans del moment post-romàntic, un ideal.

De aquells moments, de aquells dies de exaltació, d'entre aquells visionaris, n'eixiren homes que es cregueren capaços de fer-se seu aquest ideal; i, aixant la bandera renovadora, es llançaren a la palestra. Tractaren de fer-se seguidor seu el poble que ja glatia per començar accions pràctiques que portessin el seu pensament per camins de realitats, i, com que el poble feia temps que els enyorava els lluitadors que havien de portar la seva veu, com que ja creia arribada la hora de que el seu ideal remogués tothom, de que el món sencer conegués la justícia dels seus anhels, seguí els homes nous, els feu donació de la seva força col·lectiva per a que, amb l'halenada de fortitut que això representava, no defallissin i no pareessin un moment de lluitar per l'assoliment de la justícia.

I, aleshores, la joventut nova, la generació successora dels romàntics, la que anava amb cara resplendent de fortitut vers les realitats, aclarint-se i posant-se a discussió, s'aixecà

amb braó inusitat, agrupant-se alentorn dels homes que s'havien emprès la nova creuada. Tot, en aquells moments, és vida, febre política i patriòtica, i, com no hi podia mancar, es dibuixa, totseguit, d'entre el gran moviment lliberador, la tendència, encare no senyalada fins aleshores, que es fa seves les modernes teories polítiques. Així com la generació antecessora seva forjà el seu ideal sobre problemes antics, sobre greuges nacionals i sobre plants enyoradics de dies passats de grandesa de la patria, els homes del nostre segle planejaren la llibertat de la nostra nació sobre la base dels drets naturals, que no caduquen mai, sobre la llibertat a que tenen indiscutible dret els homes de tota la terra de viure, amplemment, agrupats en grans famílies nacionals, deutores a la humanitat del desenrotllament cabdal de la seva ànima col·lectiva.

I és en aquest moment que comença a tenir una certa força col·lectiva la nostra actuació nacionalista; la política nova s'apodera dels càrrecs públics, fins aleshores usufructuats per col·lectivitats mortes, que vivien del favor i de la injustícia.

Les primeres actuacions dels partits nacionals, dels partits que pouaven tota la seva força en els ideals catalanistes, donaren una alegria i una esperança; era possible la reconstitució, lenta, però segura, del nostre poble, per mitjà del seu aconduïment cap als nostres ideals i de acostumar-lo a la visió franca dels problemes a resoldre, sense nebuloses mixtificacions mercantils.

Els nous ideals de política moderna infiltrats a la nostra actuació nacionalista prenen peu i preponderança, arribant a fer trontollar la política rancia i dretista, fins llavors única amb força.

En arribar, emperò, el moment culminant de l'actuació empresa, quan semblava que teníem la força que ens calia, comença a sortir a la llum la manca de consistència en els homes que creïem fidels guiadors de l'ànima del poble; els personalismes i les miseries estabellen el gran moviment que ja s'enlairava; els nostres portant-veus arroceguen pel fang l'ideal nostre, la nostra esperança.

Llavors comença la devallada dolorosa; llavors neix l'escepticisme glaçador, que ens havia de dur a aquesta indolença.

Ja es va, poc a poc, a l'esmortuiment dels entusiasmes, i els que són els joves de avui ja no es preocupen, amb fè, dels treballs per la nostra lliberació, ja se'n riuen del que creu encare, i, no estudiant el valor íntim de les nostres ansies, el mesuren per l'acció tèrbola dels nostres polítics tarats ja per les perniciosos influències de la proximitat de la política espanyola.

Així és com ha nascut la fornada de joves que fa pena de mirar; així s'és creada la generació de avui, de ànima insensible, incapaç de sentir remoure la seva sang ni per la més gran de les injustícies. Així és de apàtica, per ara, la que era, abans, una esperança incalculable; així, els homes que, per haver nascut i viscut en moments en que ja no eren somnis els nostres pensaments de lliberació, havien de donar molt sensible avenç a la nostra causa, arriben estemordits als seus anys juvenils, sense una claror pura que guiï la seva ment desorientada.

No cal, tansols, parlar dels que són els indiferents de sempre, dels que romanen encallats, durant les seves hores lliures, als temples de la disbauxa, i que, sempre, han estat pasta dormida per a totes les frisances de renovació. Més sí cal parlar, i donar-hi importància, al que neix, entre nosaltres, parió a aqueix escepticisme; a la predilecció pels exercicis físics violents, que, en pocs anys, han absorbit una gran part del nostre jovent, distreient-lo de les tasques espirituals que calen per a formar nostra ànima nacional.

Aquí rau, amic lector, el punt difícil, quelcom complicat, quelcom de mal resoldre.

Aquest canvi sobtat de aficions, des del romanticisme exagerat i anèmic, des de la bohemia i el desordre, des dels somnis i les divagacions, anem — passant per un lleuger període de serenitat, o de aparent normalitat de pensament — al culte, també exagerat, al bícep, al cop de puny i a la còssa.

Abans, la lira de un poeta, o el parlament vibrant de un home públic, feia estremir fins el fons de l'ànima de les multituds juvenívoles. Avui, la *bellesa* del cop de puny de un negre qualsevol encén les discussions fins a la reproducció enverinada del còs del delictu.

Abans, la creació de una petita biblioteca íntima, el coneixement, pregon, o superficial, dels pensadors de tot el món, era una aspiració de tots els joves; avui, té més transcendència un *goal* ben entrat, o un *round* emocionant, que totes aquelles *coses inútils*.

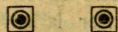
No seré pas jo qui advoqui per un retorn a la llarga cabellera llustrosa, als pits enconcats i als ulls somniadors per sistema; no seré jo qui desitgi tornar a la bohemia i a la *pose* ridícula dels que ens precediren; més em guardaré pla bé de cantar excel·lències absolutes de la posició del jovent actual.

La cultura física, fins ara mig oblidada, és bellíssima cosa per a la formació de un poble fort i conscient; la nostra virilitat, conreuada, reforçada i enaltida, promet, a curt o llarg terme, una renovació del nostre esperit; si, en lloc de l'adoració a la força bruta, com existeix ara, poguéssim comprendre, el jovent nostre, que enfortir el còs no és la sola missió de l'home, sinó que l'ànima, que és part altíssima de la vida, mereix, també, atenció i conreu, per a estimar pregonament la trans-

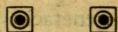
cedentalitat i la bellesa del nostre pas pel món, allavors sí que la nostra vida aniria cap a la plenitud, allavors sí que aquests decadiments de la nostra ànima col·lectiva foren esdevinguts impossibles. I també fóra esdevinguda impossible la formació de aquest pensament cursi i incolor de gran part dels nostres sportsmen.

Més, malgrat de tot, la esperança nostra no és pas morta encare; el pas pel món de la nostra generació creiem fermament que no haurà pas estat inútil; per més que, avui, res s'òbiri, encare, a l'horitzó, per més que el nostre poble romanguí desert de homes vidents, forts i generosos, esperem que, de aquesta generació que avui treballa per la fortitud del seu còs, en naixerà un esplet ufanós; de l'enfortiment físic de la nostra raça hem d'esperar n'esdevingui el seu enfortiment psíquic, i, a no tardar, veurem, de nou, el nostre jovent treballar per la lliberació de Catalunya, i per implantar-hi les teories més gosades, les ideologies que facin trontollar els altars corcats, que donin als homes de l'esdevenidor de la nostra terra el màxim benestar, i que el desplegament de la seva espiritualitat contribueixi a la evolució integral del món amb la alta influència de un poble fort, joios i lliure.

SERAFÍ BASSA

Nacionalistes: Porteu LA NACIÓ a la fàbrica, al despatx, al treball i a tot arreu on pugui guanyar-se un català per a les nostres idees. Que la veritat sia coneguda i emmeni la voluntat del poble

Aragó i la llengua catalana

Se celebra avui la Diada de la Llengua Catalana, veient-s'hi representades València, Mallorca, Menorca, el Rosselló, Catalunya, això és, tots els pobles de parla catalana. L'Aragó, però, que també hi ha tingut i encare hi té, en bona part, grans afinitats, en certs aspectes històrics i socials, amb les terres i els homes que parlen l'hermós idioma que usaren comtes i reis i en el qual hi escriviren lleis i còdics, l'Aragó, dic, aiximateix de niçaga catalana, no s'hi ha vist, en pèl ni en ploma, a les festes de la glosa mare nostra d'enguany.

I l'Aragó no s'hi veurà representat, a la repetida Diada, perquè ha fugit, ja fa temps, del sinu de la col·lectivitat nostra, aquell esperit, aquell sentiment, que era joia de la nostra vida i honra preuadíssima de les nostres llars.

A l'ordre ideològic, a l'ordre sentimental, li correspon un lloc a la patria aragonesa, a la terra nadiua nostra? Pot afirmar-se, sense cap mena de dubte, que Aragó té dret a figurar a

la festa que avui celebren les representacions dels pobles de llengua catalana?

Sí, puix a l'Aragó, en altres èpoques, s'hi ha pensat, s'hi ha parlat, i s'hi ha escrit la seva història, en català; i, tenint en compte aquests precedents, pot fer-se, ben alta i ben clara, la susdita afirmació. Essent així, doncs, quin és el deure de patriotisme individual i col·lectiu dels aragonesos? Adherir-nos, com a homes i com a poble, a l'acte, solemniament significador, de la festa de la Diada de la Llengua Catalana, enviat-hi una representació nacionalment digna de nosaltres i de la història patria.

Nosaltres, els nacionalistes aragonesos, que som els posseïdors del valor moral i ètnic del concepte de patria, i que, per tant, aspirem al lliure desplegament de totes les energies i de totes les iniciatives que puguin néixer i concebir-se a la nostra terra, no podem, de cap manera, romandre indiferents davant de les exterioritzacions patriòtiques dels pobles germans nostres de raça i llengua, que, com nosaltres, resten sota la explotació i el domini dels mateixos poders estranys.

Jo us prec, aragonesos, i, particularment, a vosaltres, cronistes i escriptors, vui dirigir-me, que meditem, tots, uns instants, sobre les raons suara exposades, i, ensems, amb tota la indulgència vostra, us vui fer, aquí, un somer relat expositiu de quelques notes històriques, biogràfiques, que, m'apar, evidenciaràn la poderosa influència que l'Aragó ha exercit a la vida espiritual de les terres de llengua catalana, parlant-la, coneuant-la i honorant-la.

Dos reis, en Pere i en Jaume, reis, emperors aragonesos, deixaren escrites les bèl·liques gestes seves en llengua catalana.

Un altre rei aragonès, en Joan II, instituí, per a major honra i gloria de la llengua catalana, la llengua que ell parlava, els Jòcs Florals, i animà i protegí, continuadament, sempre, els trovadors, els poetes, de la Provença, la patria del gran versaire en Frederic Mistral.

Aquests fets històrics, de gran significació i transcendència per tractar-se de reis que en feien ús i costum oficial de l'idioma català, tenen, encare, més alta importància, si es considera, sense passió ni prevenció de cap mena, què significa el testimoni d'un rei de aquelles èpoques, de una tan relativa civilització, comparada amb el present estat general de cultura dels pobles i dels homes.

Davant de aquestes raons, amb insuficiència, més amb sinceritat, per mi exposades, les dues festes de la Llengua Catalana celebrades amb les representacions de tots els pobles de idioma català, excepte la de l'Aragó, volen dir que, hagut esment de les nostres afinitats històriques i ètniques amb Catalunya, no havent-hi concorregut de una faicó oficial, ostensible, digna, hem comès mancament, i, per tant, cal fer acte de contrició i ferm propòsit de, l'any que ve, enviar-hi una representació que valgui per tres, en aspecte i en essència.

Per a termenar, vui fer una pregunta: Si l'Aragó no s'havés vist invadit i sotsmès pels governs, pels poders, que a les Castelles han fet estada durant una colla de centúries, avui, nosaltres, els aragonesos, no és cert que pensaríem, parlariem i escriuríem com pensaren, parlaren i escriviren en Pere, en Jaume i en Joan II els tres grans reis de l'Aragó?

GASPAR TORRENTE

S. CARBONELL I PUIG

COMISSIONS :: REPRESENTACIONS

:: ADMINISTRACIÓ DE FINQUES ::

CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS: 226

::: SANTIAGO DE CUBA :::

Nacionalisme particularista

Als nostres bons amics Josep i Lluís Awersari, fermes nacionalistes catalans que lluiten, des dels rengles de l'exèrcit italià, per la llibertat del món.

SURT a Barcelona, des de no fa gaires mesos, un setmanari nomenat *Italia*, el qual compleix les funcions propies d'un portaveu dels nombrosos italians que, a Catalunya, i especialment a Barcelona, viuen. Com és natural, aquest periòdic desitja el triomf de les armes italianes damunt les dels imperis centrals i anhela intensament la redempció de les terres italiques que sofreixen, encare, la cruel dominació de un d'aquests imperis.

Nosaltres que som nacionalistes de Catalunya i d'Eslovàquia; de Croàcia i de Irlanda; de Bohèmia i de Transilvania; nosaltres que som patriotes de totes les patries, que considerem com a amics nostres a tots aquells que breguen per la llibertat dels homes i per la llibertat dels pobles, estem, en la guerra d'ara, de tot cor al costat del poble italià i molt ens agradaria que el noble anhel d'en Verdi, expressat magestuosament en l'*Hernani*, d'*essere tutti una sola famiglia*, esdevingui ben aviat una bella i indestructible realitat.

Aquest nacionalisme nostre, universal, humà, progressiu, sà, indispensable per tal que la pau entre els pobles sigui un fet, no és pas, malauradament, el nacionalisme del qual són seguidors els qui escriuen la revista esmentada. *Italia* vol, com ja hem dit, la redempció de Trieste i Trentí, però contribueix a aguditzar, a accentuar més, encare, l'esclavatge que altres patries pateixen; vol que la *Italia* tota resti lliure del jou estranger, però no anhela la redempció de la patria nostra, no sent cap frisança per la llibertat de la terra en la qual veu la llum, no vol la reivindicació de la nacionalitat catalana.

Els que escriuen *Italia*, que viuen a Barcelona, que viuen a Catalunya, bé prou que se n'han donat de la existència del moviment nacionalista català; forçosament n'han hagut esment de la vitalitat de la nostra llengua gloriosa, d'aquesta parla de nobilíssima niçaga, filla del llatí, germana de les parles romàniques, que ressona fa mil anys per les terres del Mediterrani occidental.

Ben clarament ho veuen aqueixos italians, als quals al·ludim, que Catalunya es troba, no en igual situació que Trieste i Trentí, Lituània, Ucraïna... sinó en pitjors condicions encare, puix que mentre l'esclavatge d'aquestes terres és, només, polític, legal, i l'esperit dels fills d'elles resta independent i lliure condemnant la sotsmissió jurídica en que es troba la llur patria, la dominació que plana damunt la nostra Catalunya, és, ensems, política i espiritual. La patria nostra, com la Bèlgica martir, com la Sèrbia sublim, com la Polònia heroica, com la Irlanda admirable, com la Bohèmia invencible, no està en possessió de cap de les atribucions propies de les nacions constituïdes en Estats sobirans, però la majoria dels fills d'ella, al contrari dels naturals de les nacions esmentades, no senten la set arboradora de posseir aquelles atribucions prerrogatives i facultats necessàries per tal

que una nacionalitat ascendeixi a la categoria d'Estat sobirà.

I aquest adormiment de la nostra consciència nacional, aquesta insensibilització del sentiment català, han estat produïts—permetse'ns aquesta petita digressió—, a gràcies pels nostres dominadors per mitjà de l'ensenyament castellà, amb l'objecte de que així, els catalans, desnacionalitzats, sense consciència, no ens adonguessim del jou que plana damunt la nostra terra. Aqueixa conducta anticatalana de l'orgue dels italians que viuen a la capital de la nostra nació, resta ben primordialment evidenciada en el fet de que el text que no surt escrit en italià, apareix, i no pas excepcionalment, redactat en castellà.

Totes les publicacions que a Catalunya surten escrites per als catalans i en castellà, són publicacions bones o dolentes, artístiques o grolleres, de valua o sense, jolives o lletges, morals o immorals, però són publicacions anti-catalanes, i no es vulgui demostrar el contrari amb subterfugis, sofismes i alambinades explicacions. O s'escriu en català o en castellà. O amb Catalunya o contra Catalunya. Per això, l'il·lustre doctor Martí i Julià manifestava, anys enrera, que no s'explicava com diaris que es diuen aimantíssims de la nostra Catalunya, que defensen solucions autonòmiques, que no combaten el nacionalisme, que no menyspreuen la parla nostra, que es vanten d'ésser lliberalíssims, que regoneixen la definitiva reviviscència que s'està operant al nostre poble, que volen ésser elements de l'afirmació catalana... no s'han decidit per catalanitzar del tot la seva acció; decidint publicar-se en la nostra llengua catalana.

La veritat és que essent el principal determinant de la nostra nació l'idioma català, les publicacions que, eixint per als catalans, estan escrites en castellà, són publicacions anti-catalanes adjectivin-se o no amb el qualificatiu d'autonomistes.

És anti-nacionalista el procedir de la Revista *Italia* perquè l'adreçar-se en castellà als naturals de la nació en la qual veu la llum, és aprovar, abonar i justificar la conducta desnacionalitzadora, injusta que l'Estat ha seguit envers Catalunya.

La llengua castellana, amb relació a nosaltres, els catalans, es troba en idèntica situació que l'idioma alemany, respecte els conqutadans d'en Guillem Oberdan. Què pensarien els compatriotes d'aquell heroi que morí fusellat, escupint damunt l'uniforme austriac i cridant *Visca la Italia!*, si els francesos que allí viuen, per exemple, publicuessin una revista escrita part en francès i part en alemany, per estimar que aquest darrer llenguatge és el propi i natural del país?

Meditin-ho els redactors de *Italia* i veuràn com el seu procedir respecte de la qüestió que ens ocupa és, tal vegada, molt còmode, però és anticatalà, injust i antinacionalista.

I els mateixos qualificatius mereix la con-

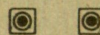
ducta de tots els homes de qualsevol condició i de qualsevol latitud o país que, vivint a Barcelona, a Catalunya, fan ús del castellà per a relacionar-se amb els naturals.

El sentiment que consisteix en voler només el bé de la pròpia patria és—com diem fa qualques setmanes—un sentiment propi de les èpoques i dels països barbres, un sentiment que fa que els homes tinguin interessos contraposats, dificultant, així, el progrés social i determinant la guerra.

En canvi, el nacionalisme pel qual nosaltres breguem és el que consisteix en voler la conservació i perpetuació de totes les races i de totes les nacionalitats, i és clar que l'home partidari de que tots els pobles visquin no realitzarà mai cap acció que tingui per finalitat anorrear una raça o una nacionalitat, puix que fer això fóra anar contra les conviccions nacionalistes que es vanta de sustentar.

El nacionalisme veritable, el que tendeix a que cap poble detenti la llibertat de un altre poble és un element determinant de la pau; de la pau veritable, però; de aquella pau que plana tan a l'ordre moral com a l'ordre material: de la pau fonamentada en la justícia.

R. RÀFOLS I CAMÍ

Responent a l'apel·lació d'en Vandervelde

Als socialistes catalans

A la Redacció de LA NACIÓ, hi trobaran, els nostres amics, uns plecès en blanc disposats per a rebre les firmes dels que estiguin identificats amb l'esperit que informa la Resposta que a continuació transcrivim:

RESPOSTA DELS SOCIALISTES CATALANS
A EN VANDERVELDE

COMPANY EMILI VANDERVELDE:

Hem llegit, commoguts, la vostra apel·lació a la Internacional socialista. Coneixiem els fets, i, des del fons de la nostra personalitat de homes lliures, els condemnàvem amb tota la força del nostre ésser, i ens sentim, en la dissort, més lligats, encare, amb aquest admirable poble belga, que ja havíem après a estimar en temps millors.

Més, davant la vostra apel·lació, nosaltres, socialistes-nacionalistes catalans, fills de un poble que coneix per experiència pròpia, els greus mals de les dominacions estranyes, creiem un deure fer públics aquests sentiments i fer-vos-ne ofrena a vós, en qui veiem representada tota la Bèlgica que sofreix aquest esclavatge monstruós que la humanitat s'havia fet la il·lusió de no tornar a sofrir mai més.

No cerquem, a les llistes de la Internacional, l'agrupament català. Per desgracia, com en tantes altres coses, la nostra personalitat com a poble es troba, en aquest punt, absorbida per la general espanyola. Més, aquest agrupament socialista català, adherit sentimentalment a la Internacional, existeix de fet: som nosaltres i molts de altres.

Nosaltres, que, entenent que el progrés de la humanitat ha d'ésser fruit de la col·laboració i convivència de tots els homes i de tots els pobles, volem millorar la nostra patria, Catalunya, per a fer-la un instrument de contribució al millorament humà; que creiem que la explotació o sacrifici de un home o de un poble per un altre home o per un altre poble és un greu perjudici per a la humanitat; nosaltres, catalans, que sabem per trista experiència el bé que fa, als homes que sofreixen dolors per injustícies socials, el sentir-se prop seu l'adhesió dels llurs semblants, us venim a dir que estem absolutament al vostre costat en la digna protesta que sosteniu contra el procedir de les autoritats alemanyes i que sentim com a propis els dolors dels vostres compatriotes deportats.

Que la victòria del vostre exèrcit i dels dels vostres aliats, per la qual fem els nostres millors auguris, serveixi per a instaurar al món un règim de llibertat i de respecte per la dignitat i la vida dels homes i dels pobles, que faci, per a sempre més, impossibles aquestes desviacions que a tan gros preu paguen els homes de ara.

Barcelona, Desembre de 1910

PER ABATRE L'IMPERIALISME

Els voluntaris catalans a França

SETZE vaixells que portaven la bandera de l'Estat espanyol han estat torpedejats pels submarins alemanys. No farem cap comentari directe, però recordarem, sí, certes actituds externes adoptades allavors de les illes Carolines i quan l'afer de les antilles americanes amb els Estats Units...

Cal, però, fer notar una sarcàstica, per no dir cruel, paradoxa, que ofereix, a Catalunya,

les nacions amb torrents de la seva sang generosa, lluitant contra els invasors, és cent-mil voltes més gran èpicament que els pobles engendradores dels exèrcits que han devastat la Europa.

Ara, de poc, han vingut, a Barcelona, dos legionaris catalans, en Llorente i en Fred. Pujulà i Vallès, tots dos ben amics nostres; certs elements de pertorbació ciutadana, la zitzania social, com si diguessim, han pretès macular les albes indumentaries espirituals dels nostres dos volguts compatricis; ells, però, estan molt per sobre dels criteris migrats de aqueixos elements al·ludits. Per tota resposta, han reprès el camí de tornada cap al front de foc; d'això se'n diu la eloqüència dels fets.

Encare en vindran més de catalans lluitadors, a la Legió Estrangera, contra les tropes imperialistes; vindran els que han fet guanyar les més preuades distincions als 1er. i 26n. Regiments de Marxa estrangers; molts d'ells han merescut ésser condecorats, anc que n'hi hagué que han declinat tals honors per una íntima convicció antimilitarista ben respectable.

Són esperats amb els braços oberts, seran rebuts amorosament i acomiadats amb l'entusiasme més sincer i la esperança més encoratjadora en la victòria.

Al Camp de la Valbonne hi han un miler de voluntaris de nacionalitats diverses que esperen rebre el bateig de foc, entre ells, un centenar de catalans. Tots ells ens escriuen desitjant-nos un bon any nou i regraciant-nos els amors que per ells i per la seva obra sentim, tot fent al món sabedor del seu heroisme.

En Joan Carreras ha estat ferit trobant-se a les trinxeres del front de batalla.

En Marc Guinovart, ja curat de les ferides rebudes, torna a estar camí de la Macedònia.

El sub-oficial Llobet és proposat per a oficial, i està entrenant, en la tàctica nova, els tiradors algerians.

En Bonaventura Fabré, que ja està curat, també, de la seva ferida, torna a trobar-se a la línia de combat.

L'amic Sanromà es troba quasi restablert de la greússima ferida que li feu perdre un

braç, i que donà motiu a que, de primer antuvi, els seus companys el donessin per mort, quan el trobaren, ajaçat, al mig de un niu de metralladores. El Govern francès i el Comitè de Germanor curaran prou de que no quedi desamparat.

Un de tants bons amics, en Joaquim Sana-huja, ens escriu i ens explica com és que a les primeres batalles caiguessin tan gran munició de

El voluntari català Lluís Soldevila

El voluntari català Joan Xartó

el conflicte econòmic creat per l'acció negativa dels navilis submergibles teutons.

Els burgesos, en general, amb la excusa de la guerra i les seves malvestats, ho eleven tot al màxim de cost, enriquint-se en proporcions inusitades, mentre l'operari, la perpetua víctima propiciatòria, el productor veritable de les riqueses, pateix fam i angoixa, quan és ben cert, ben evident, que podria, ara, trobar-se, econòmicament parlant, més bé que mai.

Cal, també, però, dir que si els obrers de Catalunya, de Barcelona, en general, no gaudeixen del que podríem dir-ne boti de guerra dels explotadors del treball, és perquè disposen de uns cabals, de un tresor, dels quals la burgesia no n'heu coneixement ni consciència, això és, aquelles virtuts cíviques que fan mirar serenament la dissòrt present, bò i laborant per un millor futur social.

Els obrers belgues, els pagesos serbis i polacs, suportant el jou imperial, sofrint les misèries i les penalitats de la deportació i l'esclavatge, fan acte de fortitut de consciència, de una major elevació de sentiments que els seus detractors.

El brau mariscal Jofre, menant la empenta donada pels herois de la llibertat mundial, és, també, davant de les generacions, infinitament més gran, més digne, que el cap promotor de la magna tragedia.

Catalunya, que ha donat milers de fills de les seves entranyes per la causa de la justícia, que haurà conquerit un lloc a la civilització de

legionaris catalans, i diu que això és degut a la manera noble que ells tenen d'entendre la guerra, i, per a evitar aquesta excessiva mortaldat és precís, diu que els recomanen, que no facin ni més ni menys que el que disposen els seus oficials. S'havia donat el cas de quedar-se un batalló sense cap director, o, aquest, ésser algú de català, i apoderar-se de dugues o tres rengleres de trinxeres més de les demanades, i trobar-se, aleshores, sots el foc del contrari, separats de l'acció protectora de la propia artilleria, i fins, alguna vegada, ignorant-ho, els artillers francesos havien disparat sobre la legió catalana. Un d'ells mateixos, parlant de la indomable bravesa dels nostres legionaris en entregar-se a la brega, deia que si ara feien el que fan, pot figurar-se un home què farien, si lluitessin portant la barrada senyera de Catalunya al davant i per damunt de tots.

Ara, fa una pila de dies que plou, i no cal dir com s'han posat les trinxeres ni el fret que pela que tots patim; emperò, a pesar del fret, dels aiguats i dels diables desencadenats, tots, com un sol home, treballen i breguen, i ja van fent-se els preparatius per a celebrar la diada de l'any nou, que aquest cop serà esplendent, perquè al pensament i a l'ànima de cada legionari català hi bat el sol de Catalunya, l'halenada encoratjadora dels germans que canten les gestes seves, bò i augurant-los el triomf final de les tropes de la justícia victoriosa.

ARNAU DE VILANOVA

SEGELLS AL·LEGORICS

A PROFIT DELS VOLUNTARIS
CATALANS QUE LLUITEN EN PRO
DELS AL·LIATS

A la nostra Redacció s'ha posat
a la venda la
PRIMERA SERIE
Preu: UNA PESSETA

Els documents de la guerra

El "Llibre Verd" italià (*)

II

La fórmula «Trento i Trieste»

SENTRÀ, per tant, en conversa.

En una de les seves primeres declaracions, el baró de Sonnino feu avinent que la Itàlia demanava la cessió de territoris actualment pertanyents a l'imperi austro-hongarès, però que no podia admetre la fórmula de condicionar la cessió a l'adquisició d'altres territoris que pogués fer l'Austria amb ocasió de la guerra. Aquest era un punt difícil de la qüestió. D'altra part, quins territoris cediria l'Austria?

Del *Llibre Verd* italià es dedueix que el príncep de Bülow feu una proposta: la cessió del Trentí (1).

Es conformaria amb això la Itàlia? Segons declara el baró Sonnino, el príncep de Bülow estava convençut que sí.

El baró Machino, ambaixador de l'Austria-Hongria a Roma, en una conversa amb Sonnino, li parlà de l'Albania com a objecte de compensació. El ministre italià respongué:

«El nostre interès a l'Albania és negatiu, és a dir, consisteix en que cap altra potència la ocupi. A més, no tenim cap desig de ficar-nos en l'engranatge de la qüestió balcànica i de trobar-nos inevitablement i permanentment en oposició amb la Sèrbia i la Bulgària. Nosaltres portem la qüestió de les compensacions sobre les províncies que són afectades pel sentiment popular nacionalista (2).»

El dia 14 de Gener de 1915 Bülow declara que no considera que el sentiment popular italià s'acomenti amb el Trentí sol, i que una solució estable de concòrdia entre l'Austria i la Itàlia s'obtindrà, només, quan es pugui eliminar completament la fórmula irredentista de *Trento i Trieste*.

L'ex-canceller teutó recomenava que no demanessin molt, puix-era segur que l'Austria preferiria la guerra a la cessió de Trieste. Afirrava la seva convicció que era possible arribar a reïxir amb el Trentí; però res més.

L'actitut de l'Austria

La veritat és que, pel moment, les esperances de Bülow no resultaven gaire justificades. No solament l'Austria rebutjava la fórmula *Trento i Trieste* sinó que el baró de Burian—que havia substituït el comte Berchtold—no feia pas cara d'avenir-se a la cessió del Trentí. Anava passant temps, i suscitant altres qüestions. Mentretant la premsa oficial austriaca, amb llenguatge aspre, declarava que l'Imperi no faria a la Itàlia cap cessió territorial.

El veto de la Itàlia

Havien passat dos mesos d'ençà que la Itàlia havia plantejat la qüestió de l'article 7. Les negociacions no havien donat cap resultat positiu.

(*) Extret del segon volum de *La guerra de les nacions*, recentment publicat per la Societat Catalana d'Edicions.

(1) Document núm. 11.

(2) Document damunt dit.

El Govern italià havia perdut la confiança en un arranament satisfactori. I el 12 de Febrer, el baró de Sonnino declara, ras i curt, que si l'Austria-Hongria emprèn una invasió militar de la Sèrbia i Montenegro—acció que estava preparant—, sense abans haver arribat a un acord amb la Itàlia, aquesta consideraria vulnerat l'article 7 del tractat de la Triple Aliança, declinant les responsabilitats per les greus conseqüències que això tindria.

D'aquesta manera la Itàlia posava formalment el veto a tota acció agressiva de l'Austria-Hongria als Balcans.

El baró de Burian refusà d'acceptar el punt de mira italià, i Sonnino insistí enèrgicament en el mateix.

Nova discussió

Degut, probablement, a la pressió de Berlín, el dia 9 de Març de 1915, el baró de Burian declarà que estava disposat a entaular conversa amb el Govern italià sobre la base de cessions territorials de l'Austria a la Itàlia.

Sonnino fixà aleshores les condicions de les negociacions noves. Entre les al·ludides condicions hi havia les d'un absolut secret i la ocupació per la Itàlia dels territoris cedits, tot seguit que s'hagués arribat a un acord.

Una d'aquestes condicions és explícitament rebutjada pel baró de Burian. Ell no opina que l'acord eventual hagi de portar-se tot seguit a efecte. Davant la insistència del Govern italià, el príncep de Bülow proposa —17 de Març—que pel moment es deixi de banda aquest punt, i que, mentretant, es tracti de la resta de les negociacions (1). El 20 de Març, Bülow anuncia a Sonnino que ha sigut encarregat, pel Govern de Berlín, de declarar que «el Govern imperial germànic assumeix davant el Govern reial de Itàlia la plena i sencera garantia que la convenció que s'acordi entre l'Austria i la Itàlia serà posada en execució fidelment i lleialment tantost la pau serà feta (2).»

El baró de Sonnino contestà que no s'oposava a reobrir les negociacions, però que era de parer que sense resoldre la qüestió de l'aplicació de l'acord eventual, la discussió restaria sempre en l'aire.

Primeres condicions de l'Austria-Hongria

Represes les negociacions, el baró de Burian, amb data 27 de Març, proposà les següents estipulacions:

«1.ª La Itàlia es compromet a observar fins el final de la guerra present, envers l'Austria-Hongria i els seus al·liats, una neutralitat benèvola des del punt de mira polític i econòmic.

«2.ª En aquest ordre d'idees la Itàlia s'obliga, a més, per tota la durada de la guerra actual, a deixar a l'Austria-Hongria plena i entera llibertat d'acció als Balcans i a renunciar, per endavant, a qualsevol nova compensació pels aventatges territorials o d'altra mena que obtingui eventualment l'Austria-Hongria segons aquella llibertat d'acció.

«Aquesta estipulació, però, no s'estén a l'Albania, respecte a la qual restaran en vigor l'acord existent entre l'Austria-Hongria i la Itàlia, apart de les decisions de la Conferència de Londres.

(1) Document núm. 46.

(2) Document núm. 49.

«3.ª L'Austria-Hongria, per la seva banda, cedirà a la Itàlia una zona de territori al Tirol meridional (1), compresa la ciutat de Trento. La delimitació detallada d'aquesta zona serà fixada de manera que es tinguin en compte les exigències estratègiques que crearia per a la monarquia una nova frontera i les necessitats de la població (2).»

A aquestes proposicions, el Govern italià contestà que les trobava vagues i insuficients.

Pel que toca al territori que cediria l'Austria, el baró de Burian, amb data 2 d'Abril, el determina de la següent manera:

«Els districtes de Trento, Roveretto, Riva, Tione—amb Madona di Campiglio i els seus voltants—, més el districte de Borgo. En la vall del riu Adige, la frontera remontaria fins a Lavis, localitat que entraria dins el territori de la Itàlia.»

CAPTAIN MORLEY

(1) És a dir, el Trentí.

(2) Document núm. 53.

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

Es molt probable que en la propera setmana poguem donar compte detallat de la expedició de «paquets de apadrinament» que projectem remetre als soldats de Catalunya. Degut al fort augment que ha experimentat, darrerament, amb els donatius dels catalans de Iquique, la nostra subscripció, el proper enviament de «paquets» podrà ésser molt considerable.

Del Doctor Martí i Julià, hem rebut dotze botelles de vi de Xerès, les quals hem entregat al Comitè de Germanor amb els voluntaris catalans per a que les faci arribar a algun dels Hospitals de la França, puix no és possible remetre vins ni licors als soldats que lluiten.

A la subscripció que tenim oberta a la nostra Redacció hi han contribuït, durant la darrera setmana, els següents amics nostres:

	Pessetes
Suma anterior.	1.531,25
BARCELONA	
Pau Ruiz i Aysa	0,50
Francesc Talens i Puig	1,—
Francesc Lladós.	0,50
Sebastià Anglada i Roger.	1,—
TREMP	
Antoni Montoliu.	1,—
Sebastià Zabal	2,—
Francesc Vilanova	0,25
Manuel de Haro	0,25
Pau Almacelles	0,25
Ramón Rabolleda	0,25
Roseta Vilanova	1,—
Francesca Dalmau	1,—
Pere Moga.	1,—
Victor Viza.	1,—
Alfred Hados.	1,—
Claudi Puy.	1,—
Francesc Prats	1,—
Antoni Toló	1,—
Antoni Corredó	1,—
Ramón Orobichg	0,50
Ermengol Vilanova	1,30
Total.	1.549,05

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Malaventurats els pobres d'esperit...

A què vindrà aquesta covardia que sentim per aixecar la llosa aplanadora de tots els béns morals i materials que pesa damunt les espatlles d'aquesta raça decaiguda i trista que va suant pel món, istiu i hivern, per a guanyar el pa... dels altres i passar-se la vida amb perpetu dejuni obligatori?

La vella tradició de que el fort trepitgi al feble, la sabem tant de memòria i ens hi hem acostumat tant, que hem acabat per adoptar-la com una llei molt natural i que no és d'avui.

No ens ve de nou aquesta raça que amb el cap baix segueix amb llarga filera la seva peregrinació de condemnats de la terra. És el poble humil que segueix el destí de la misèria. És el rebuig d'aquest món melodramàtic, que camina la processó de l'abandonament. És el residu que fa augmentar la xifra decimal del comerç, del luxe i de la política. És el pulmó tòxic de la societat que, tot gemegant, li dona vida. És la raça maleïda que batega en el Mar Mort de la humanitat.

Els crits d'auxili no arriben mai a la platja.

Els homes que tenen segura la planta damunt terra ferma, els veuen i no els senten. Veuen els moviments desesperats, però pensen que mentre es belluguen viuen... i en aquesta vall de llàgrimes el cas és viure.

Pobres naufragats! Si una halenada d'ànim els arriba és aquesta: «Batalleu! Els que puguin que se salvin; els que no, que sucumbeixin. La civilització és una llum que canvia de color. Els esclaus que a cops de tralla ajudaren a aixecar el temple de Salomó, no són altres que els obrers que ajuden a l'engrandiment d'una fàbrica fustigats per l'ansia cruel i continua del *preu-fet* mesquí.

El pare amb tot el seu amor, porta el fill pel camí on en ell varen deixar-lo els seus avant-passats. Els fills, seguint la ruta, veuen el paisatge quelcom variat, però l'atmosfera és la mateixa.

Aquesta raça ha nascut cega, no hi veu, només sent, això sí, sent molt. El poble humil, és un tità que ha aixecat el monument de totes les més gegantesques admiracions; sense ell, tan sols existirien els plànols.

El déu dels creients, quan va adonar-se d'aquesta caravana tremolosa, flaca i descolorida, devia dir-se preocupat: «Què els hi podria donar a aquests infelços que no tenen cap més empar que el meu? Dinners?... Dinners, no; que els altres els tenen acaparats. Gentilesa?... Gentilesa, no; anant mal vestits i entafurats per les mines no em farien lluir gaire la meua obra. Què podria donar-los-hi, doncs? Una capacitat que sobrepuja a la dels altres?... No, aleshores no s'avindrien a aquesta esclavitut de la poca setmanada i hi hauria un cataclisme.

Els hi donaré el que a mi m'és més grat... I els va fer hereus d'un gran cor. Un gran cor, això és aquesta raça. Un cor que sent molt i no sab dir-ho; s'ennuega quan vol parlar, i amb els ulls plorosos i les mans plegades, igual que una enamorada que no gosant afrontar el seductor, de genolls, li demanaria amor, no atrevint-se a rebel·lar-se, demana pa. I, a la resposta desdenyosa, abaixa el cap i calla... I com que posseeix un cor tan

gran i ha après tant de sofrir, sofreix amb la excelsitud del resignat. Aquell déu, a qui tantes grans coses se li atribueixen, va equivocar-se; volent fer un bé va fer un mal. No li havia d'haver ensenyat a sofrir tant. Si així hagués sigut, no foren tan conformistes ni tan indulgents amb les plagues que porten a damunt com un segell de malaventura.

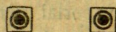
Si qualche vegada tenien d'anar a una resolució més pràctica que a la de l'astut parlament, defensarien el seu dret amb convicció, aixecant el crit amb una sola veu, portant una orientació ferma i equilibrada; comprenent que, per si sola, la seva impotència no els permet lluita, abolirien l'egoisme individual.

La seva unió es faria forta, no es dispersaria com un esbart d'aucells al ressò del primer tret, sinó que com a resolució definitiva plantarien cara i donarien entusiasmes als homes de lletres que no escriuen per ofici, i als homes d'ideals que no cerquen representacions polítiques.

I així com ara, d'un miting no se'n fa cas o cau en el menyspreu de la indiferència, aleshores el tindrien en alta consideració i amb el respecte del temor.

Doncs, perquè aquesta raça decaiguda comenci a aixecar la testa i a donar el primer pas, té de guanyar-se aqueixes dugues qualitats: la consideració del que sab fer-se valer el dret, i el temor del que no se'l deixa trepitjar. Mentre no sigui així... Malaventurats els pobres d'esperit, perquè d'ells ne treuran el que puguin!

FRANCESC ROSSETTI

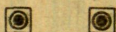
PER AL SOSTENIMENT DE

LA NACIÓ

La llista de sotscripció, oberta amb el fi d'eixugar el dèficit del nostre setmanari, s'ha vist augmentada amb els donatius que detallem:

	Suma anterior.	171,50
BARCELONA		
Francesc Amorós	1,—	
Domènec Latorre	1,—	
Emili Barat i Figueras	1,—	
Josep Planuch	0,50	
Total.	175,—	

Queda closa la sotscripció del present trimestre.

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

Recomanem a tots els nostres amics-corresponsals als quals els hi tenim enviats rebuts per al cobrament, se serveixin enviar-nos totes les quantitats que tinguin en poder seu per tal de facilitar la bona marxa econòmica del nos-

:: :: tre setmanari :: ::

Catalunya i el dret dels pobles

A Catalunya, poble lliberalíssim, s'hi estima el *principi de les nacionalitats*; més és preferida, en els homes, la expressió *dret dels pobles*, per quant indica un ideal superior, preveient, ensems, la lliberació de les nacionalitats oprimides i la possible federació dels pobles de la terra.

Les simpaties de Catalunya pels aliats provenen, en gran part, del fet de que aquests són precisament els defensors dels petits pobles, contra les grans potències, sobretot, la França i l'Anglaterra.

Rússia, encare que per esperit de raça defensa la nacionalitat serbia, es mostra, dissortadament, menys generosa prop de les nacionalitats que romanen sota el seu jou. Com que l'aliança amb aquest poble és indispensable, des del punt d'obrir militar, és evident que, a París i a Londres, poca cosa es pot fer en favor de les nacionalitats retengudes per la Rússia.

Resulta d'això, que, practicant la propaganda a favor de les nacionalitats oprimides, pren, dins les nacions bel·ligerants, un tint marcadament parcial.

A París, es treballa, incansablement, pels txecs, pels jugoslaus i pels alsacians, mentre a l'Alemanya no es nomenen altres pobles oprimits que la Irlanda, les Índies i els Jueus russos.

La causa dels pobles no treu cap avantatge de que els seus problemes lliberadors siguin així dividits en dugues series que s'oposen una contra l'altra i que s'empleen com a arma de guerra.

La causa de la llibertat dels pobles és una i indivisible, i és ben comprensible que els que sofreixen girin els ulls cap a la nostra Catalunya, on la veritat troba un bell recó sagrat, a eixoplug d'aquestes malèvols influències. Qualques potències bel·ligerants han establert a Catalunya tot un teixit de propagandes intrigants, més, desseguida, els ciutadans de ànima lliure de Catalunya han estat aconsellats per les veus de humanitat, i han tret a relleu les seves preferències pels pobles que lluiten per la justícia.

Al fons de llur cor, els catalans estan estretament units i mostren llurs simpaties pels pobles companys seus d'esclavatge. El dia que cadascú retrobarà, per sí mateix, el coratge i la dignitat que desitja veure en els altres, la unitat moral de Catalunya rependrà la seva força.

És, doncs, una tasca ben profitosa, sobre tot a Catalunya, interessar el públic per aquesta causa. Distreure'l de prejudicis, cercar la veritat, sense atenuants, fer conèixer integralment els sofriments i les aspiracions dels febles i fer que tots els amics de la justícia hi portin el seu esforç. Heu's-aquí la missió noble, entre totes, per a la Premsa de un país lliure dels horrors de la guerra.

N. BARÓ I CASTELL

(De la Legió Estrangera de França)

L'actuació de les nostres joventuts

Cap d'Any Català

La festa del Cap d'Any Català, organitzada per la Joventut Catalanista de Barcelona, a profit de l'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana i de LA NACIÓ, va tenir lloc el passat dilluns, tal com estava anunciat, al Palau de Belles Arts. Tots els números que hi havien projectats foren executats d'acord amb el programa, tenint lloc, només, fora del mateix, o, més ben dit, sense estar en ell anunciat, una audició de sardanes que tingué lloc el diumenge al migdia, a la Plaça de Catalunya. La cobla La Principal de Cassà de la Selva va executar, amb tota pulcritut, quatre xamoses sardanes que foren puntejades per una munió d'entusiastes sardanistes que animaven, pintorescament, aquell cèntric lloc.

El dia mateix de cap d'any, també al migdia, la esmentada cobla, que vingué expressament per a pendre part al Festival, va donar una audició a la Plaça de Sant Jaume, interpretant, davant d'una gran gernació, quelques sardanes en obsequi a la Mancomunitat de Catalunya i de l'Ajuntament barceloní. No cal dir com les sardanes foren ballades pel públic que acudí, entusiastament, a la Plaça indicada.

A la tarde, al Palau de Belles Arts, i en mig d'una major concurrència que a la Festa de l'any passat, va efectuar-se, per l'ordre traçat amb antelació, el Festival nomenat Cap d'Any Català. La Schola Orpheonica, amb tota cura, ens feu sentir selectes composicions catalanes que agradaren força al públic, el qual ne feu repetir alguna. Juntament amb la cobla de Cassà va cantar, la Schola, *Patria Jove*, sardana del mestre Marçet, i una altra sardana d'en Serra. També *Els Segadors* foren entonats per la Schola i la cobla. El públic subratllà amb picaments de mans i visques entusiastes les més capdals estrofes de l'himne nacional català.

La tercera part del programa, composta exclusivament de sardanes, la tingué al seu càrrec la mateixa cobla. Entre les sardanes que oírem n'hi havia quelques de noves, les quals, així com les demés que figuraven en el programa, foren delitósament ballades per gairebé la generalitat del públic...

I entre el continuat desgranar dels comentaris de la gentada, favorables a la celebració d'aquesta mena de festes, arribà la hora de donar per terminat el Festival que, amb tant entusiasme, ha estat portat a cap, enguany, pels components de la infadigable Joventut Catalanista de Barcelona.

L'actuació obrera

El Sindicat de Tintorers i Blanquejadors, ha dirigit un manifest als obrers del ram en el que, fent notar els avantatges de la societat, única i forta, recomana la unió i fusió amb ella, a la Societat de Llana i Peces, que per viure vida excessivament migrada, no pot servir per als fins que fou creada.

Avui, els mecànics estan convocats per la Junta Directiva per a reunir-se, a les deu de la nit, en el seu local social del carrer d'Ataulí, 11.

La Federació Regional Metal·lúrgica fa públic que el Comitè s'ha trelladat a Barcelona, al carrer de Vista Alegre, 18, pral. Serà enviat a totes les seccions adherides un comunicat on

constaran els noms dels individus que componen el Comitè. Es prega que si hi ha alguna secció que no l'hagi rebut, el demani, per ésser necessari, per al major ordre, en la propera assemblea de Juntes.

En el Centre Obrer del carrer de Mercaders, els dies 31 de Desembre i 1 de Gener tingueren lloc unes reunions de socialistes i anarquistes per a parlar de la conveniència de fusionar en un sol organisme la Unió General de Treballadors i la Confederació General del Treball.

Les reunions foren bastant mogudes, per defensar cada un, els socialistes i els sindicalistes revolucionaris, els seus respectius punts de vista, carregats de prejudicis mutus, no arribant a un acord i deixant que el prenguin en darrer terme, els sindicats obrers.

Els carreters, en reunió tinguda darrerament, acordaren observar el descans dominical absolut, no compareguent els obrers a les cases que no ho tinguin així establert.

En aquesta reunió, a la qual assistí gran concurrència, es donà compte de l'ingrés a dita societat dels treballadors de les cases de transports.

Ha quedat constituït el nou sindicat dels obrers de la conducció i conservació d'aigua, gas i electricitat; la Comissió fa públic que fins al 18 es poden passar a recollir els carnets de soci en la secretaria de la entitat, i prega a tots els associats demanin als seus companys de treball el carnet, per averiguar si encare no s'han associat.

Els conflictes socials

ELS EBENISTES

La vaga que fa onze setmanes vénen sostenint els obrers ebenistes continua amb la mateixa força, sense que es vegi prompte l'acabament. La resistència dels obrers és magnífica, i si poden seguir en aqueixa noble actitud, no hi ha dubte que serà seva la victòria.

El director de "La Justicia Social" a la presó

Per haver llegit la nova en algun diari barceloní, en el número passat deiem que en J. Recasens i Mercadé, director de *La Justicia Social*, en virtut d'haver-se posat en vigor la llei d'amnistia, ja estava en llibertat. Això no va resultar cert, puix malgrat la promulgació de aquella llei, a la hora de tancar el present número, no sabem que gaudeixi de la llibertat que, amb tota l'ànima, anhelem que recobri.

Per la llengua catalana

Avui, organitzat per l'Agrupació Nostra Parla, se celebra la Diada de la Llengua Catalana. Amb aquest motiu, tindrà lloc un gran miting al Palau de la Música Catalana, en el qual hi pendran part eloqüents oradors i hi estaran representades les diverses terres on la nostra llengua hi és parlada.

A la tarde, al Palau de Belles Arts, hi tindrà efecte una festa catalana, col·laborant-hi la Schola Orpheonica, un reputat Esbart de dançaires i altres elements.

AL VOL

La Diada de la Llengua Catalana

Aquest any, la Diada de la Llengua Catalana, que, avui, organitzada per l'Agrupació Nostra Parla, se celebrarà, no tindrà la ressonància extraordinària, solemne, que revestí l'any passat, pel senzill motiu que, enguany, l'homenatge a la parla catalana, malgrat tenir-hi representació totes aquelles terres que en el nostre verb s'expressen, s'ha localitzat a la nostra ciutat. A la Diada de aquest any, és cert que no haurem de sentir com els representants de unes societats que en diuen econòmiques, i són conceptuades, per algú, com a forces motrius de tota la riquesa i de totes les energies nacionals catalanes, a pesar de que sempre es manifesten en castellà, i a pesar, també, de que a tothora fan sentir el pes de llur egoisme, de llur despotisme, damunt dels agrupaments humils del nostre poble, veritables creadors de la força, de la riquesa, de la vida, de Catalunya, fan l'apologia de la nostra llengua, entonant alabances al poble, que, a despit de totes les desviacions que a la seva manera d'ésser li han estat imposades, n'ha eixit triomfador i no ha sabut manifestar-se de altra faïço que tal com mare Natura l'ha fet: català, ben català.

És que el nostre poble, quan ha hagut de fer manifestació política, externament, haurà pogut semblar que s'allunyava de l'objectiu nacionalista que perseguim aquells que, emancipats de prejudicis i de les escoles polítiques estantiques, quan afirmem el nostre nacionalisme fem afirmació categòrica dels nostres afectes a tota mena de llibertats, totals i absolutes, per a tots els homes i tots els pobles, però, en realitat, no ha sigut així.

El nostre poble, quan s'ha afiliat a una agrupació política que no actuava en català, ha estat empès pel gran amor que per les modernes lliberacions sentia, amor que, per altra part, fins fa poc, no havia vist mai reflexat en les actuacions sorolloses portades a cap pels agrupaments qualificats de patriòtics que, si han actuat en català, ha sigut purament per efectes polítics que s'apartaven de les pròpies conviccions individuals, puix molts i molts són els homes que, situats, políticament, en un nucli ciutadà que, col·lectivament, aparencava conresar la espiritualitat catalana, en la esfera particular no usen altra llengua que la que a la generalitat de les escoles i centres docents catalans serveix per a l'ensenyament dels deixebles.

MIGRANYA, DOLORS NEURALGICS

: : : FEBRES, Etc., SE CUREN AMB

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia., J. Segalà

Al detall: En totes les farmàcies CAPSES D'UN CATXET : 35 cénts.

Biblioteca de Consultació
Farmacèutica General
KALMINE

La Diada de la Llengua Catalana d'enguany no tindrà, repetim, l'aparatositat de l'any passat, però no podrà deixar de tenir el mateix esperit que la informà.

Es pronunciaràn parlaments que entusiasmaràn la concurrència, pendrà part, a la festa, potser, elements posseïdors, en l'aspecte polític, de una migradesa ideològica gens recomanable, emperò el sol fet de celebrar-se la Diada de la Llengua Catalana serà un blasme continuat per a tots aquells que, en alguns instants, per curts que siguin, o durant tota sa vida, no hauràn complert, massa íntegrament, ni amb la pàtria ni amb l'idioma que s'hi parla.

Tant-de-bò que el blasme produís efectes nacionalitzadors, i que Catalunya, en tots moments, pogués mostrar la seva catalanitat com a efecte de la unànim voluntat dels seus fills.

Llibertat!

Fa més de quaranta anys que, al món, es forjava un martell ciclòpic, gegantí, per a rompre les llibertats de la Europa, primer, de la humanitat sencera, després, i els primers cops mortals, amb furia inhumana, fa més de dos anys que retronen a la immensa fornà. Emperò, mitja Europa, primer, mig món, després, s'han aliat contra la conjuració lliberticida, i tots els homes d'esperit lliure han jurat morir en defensa dels pobles menaçats. Abans que la vida mateixa és la llibertat, puix que la llibertat és la vida!

Guerra i revolta

Indiscutiblement, al món, ara, no hi ha cap altre afer de més valor absolut que la lluita europea. Per tant, és evident que res interessa els homes de tots els països com la magna batalla, i, per conseqüència, res té d'estrany que tots els pensaments i tots els esguards convergeixin al centre d'Europa.

Cal manifestar, en honor de la veritat, que són una gran munió els homes de tots els pobles que giren els ulls vers el tràgic teatre i pensen i comenten les dramàtiques escenes ben inconscientment.

Aquests homes—no cal dir-ho, quasi—pertanyen a la classe obrera, al gran exèrcit productor.

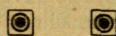
Els, els explotats, els creadors de les fortunes dels altres, dels opulents, no hi veuen ni hi senten res més, al bèl·lic coliseu, que la reproducció, en proporcions espadardorament magnífiques, dels socials conflictes quotidians que els fan patir, en la pau, la passió i mort del just, del pobre treballador, tal com ell mateix es denomina; i aquesta pacífica opinió que els bons obrers es formen de la guerra és la causa, precisament, de que pensin i mirin la sagnant conflagració present sense donar-se'n compte, per instint, més que per motivitat reflexionadora, per afinitat dolorosa, més que per intuïció i raó de la intel·ligència serena.

És que l'explotat, l'obrer, el proletari, el pare de família—sovint més nombrosa del que li permeten els seus cabals (!)—, no hi veu, en general, a la guerra—a totes les guerres—, més que l'argumentació suprema de la força incontrastable i obtusa de les màquines destructores de vides i dels pobles; no hi veu, en comú, altra raó subjectiva que la que ell mateix exposaria i usaria—i, a voltes, amb força motiu, quasi sempre, ha exposat i usat, en defensa pròpia i col·lectiva—, en les mateixes circumstàncies, quan de reivindicar i refer, a les ciutats, als pobles, els drets i les lleis naturals, en les èpoques de pau, per la vida, es debat en lluita desigual i injusta contra els inicis usufruc-

tuaris de tots els productes de la seva labor quotidiana.

Com que la deficiència educativa i cultural de l'obrer, del productor, és la causa originària dels conflictes socials que, sovint, ell sol, ha de arranjar, en l'ordre domèstic, alterat en perjudici de la mainada, principalment, que no hi té cap culpa ni pecat, no té res d'estrany, tampoc, que, fitant l'esguard a l'espill de la guerra i contemplant aquell panorama de mort i incendi, se li acabi de girar el cervell i, cec de indignació, de ira, i de fam i de set de justícia, perdut fins l'instint de la conservació personal, es llanci a la via, i la pau ciutadana sigui pertorbada, en greu desprestigi de qui, per ella devia veïllar, i en perjudici del pobre obrer, que, després de perdre el profit dels seus esforços, perd fins la llibertat de morir de misèria, en companyia de la seva família...

Per tant, mentre la gran massa productora no sigui educada racionalment, integralment, des de la infantesa, arreu del món, malgrat de totes les pseude-cultures i tots els sistemes empírics, bategarà, al cor de l'univers, la guerra i la revolta...

NOVES

La Comissió d'Escoles de l'Ateneu Democràcia del Districte VII—Aragó, 135, baixos—ha organitzat una selecta festa que tindrà lloc, avui, dissabte, a dos quarts de quatre de la tarda. El programa, que està integrat per la representació de obres escèniques, lectura de poesies i execució de cançons escolars, va a càrrec dels nois i noies concorrents a les Escoles esmentades.

A la Junta General de socis que el Centre Excursionista Barcelonès celebrà darrerament es procedí a la renovació del Consell Directiu per a l'any 1917, quedant constituït en la forma següent:

President, Manuel Cacho; vicepresident, Domènec Llobet; secretari, Miquel Baucells; vicesecretari, Miquel Roca; tresorer, Lluís Pla; comptador, Magí Castany; bibliotecari, Marc Riera; vocals: Marius Pons, Rafel Vázquez, Joàn Basart, Anfós Lafont.

Ahir, divendres, va efectuar-se l'enllaç matrimonial del nostre car amic, en J. Rodergas i Calmell amb na Concepció Torelló.

Que gaudeixin tota mena de benhaurances...

El dia primer d'any, a les tres de la tarda, tingué lloc l'acte de l'enterrament, en aquesta ciutat, del President de la Comissió Delegada, a Santiago de Cuba, de l'A. P. de la E. C., en Cristòfol Rovira. L'acte constituï una solemne manifestació de dol, assistint-hi el doctor Puig i Sais, conseller de la Protectora, en representació d'a-

questa entitat i l'Abelard Fàbrega i Esteba, secretari de la Comissió Delegada de Girona, en representació de la mateixa.

Altrement, el C. D. envià una corona en expressió de les sinceres simpaties que el finat s'havia guanyat entre els aimants de la ensenyança catalana.

Obtingueren un gran èxit les festes darrerament celebrades al Centre Nacionalista Català. Les funcions teatrals dels dies 24, 25 i 26 es vegeren molt concorregudes; poguent gaudir del treball artístic que realitzà la companyia que amb bon acert dirigeix en Vicens Castelló.

L'audició de sardanes que tingué lloc el dia de Nadal, a la tarda, fou coronada amb una acceptació gran, el que ha fet que uns bons socis de l'esmentat Centre haguessin insistit, prop de la Secció d'Esbarjo, per a que es faci un seguit d'audicions, del qual, es pot dir, ben aviat es donarà compte del compromís contret amb la cobla que serà la encarregada d'executar-les.

Avui, a les deu de la nit, tindrà efecte una extraordinària vetllada teatral, representant-se la comèdia *Viatge de bodes*; el quadre dramàtic *La Nit de Reis*; i *El somni de la Ignoscència*, sàrquela en un acte.

Per a invitacions al Conserge i a la Secció d'Esbarjo.

Per a solemnitzar la data del Cap d'Any Català, la Joventut Catalanista Els Nétts dels Almogàvers—Secció de propaganda del C. N. M.—, en la vetlla del 31 de Desembre i 1 de l'actual, celebrà un magne festival compost d'un selecte concert instrumental, lectura de poesies i una audició de sardanes.

Obrí l'acte el president de la Joventut, en J. Garcia, cedint seguidament la paraula a en Josep Bugè, el qual llegí un ben raonat escrit, glosant la lluita que assola al món, posant de relleu l'esperit usurpador dels imperis centrals. Història l'alcanç que pot tenir pel món lo supressió de les petites nacionalitats i la conveniència de la unió de tots els pobles que sufreixen esclavatge. Acabà tan bell parlament fent vots per a que Catalunya vegi molt prompte sorgir d'entre els turons de les seves muntanyes el sol esplèndid de la lliberació de la nostra terra.

Seguidament, el notable quartet Xapelli, executà el selecte concert anunciat, essent premiada cada composició amb forts aplaudiments.

Recitaren fermes poesies patriòtiques, els senyors J. Garcia, B. Mor, J. Pla, J. Solà, R. Lladó i el noi J. Garcia.

A l'oir-se les dotze batallades de la mitja nit el quartet executà l'himne nacional català; la concurrència, a peu dret, ofegà, amb forts picaments de mans i entusiastes visques a Catalunya, les virils notes d'*Els Segadors*.

El president dirigí la paraula als assistents a l'acte, desitjant-los-hi un bon any i una nova era de llibertat per a Catalunya, finint-se, així, la primera part de la festa.

Després se serví un àpet, regnant franca cordialitat entre els comensals, fent vots, tothom, per a l'assoliment de les nostres reivindicacions nacionals catalanes.

Finalitzà la vetllada amb un esplèndid programa de xamoses sardanes.

• • LA NACIÓ • •

ABONAMENT

2 pessetes trimestre : : Estranger: 3 pessetes

Dr. Vilà i Torrent

METGE ODONTÓLEG, de les Escoles dentals de Madrid i Philadelphia (EE. UU.)

ON PARLE FRANÇAIS

ENGLISH SPOKEN

MAN SPRICHT DEUTSCH

BARCELONA — Carrer Roger de Llúria, 44 (entre Gran-Via i Diputació)

MUNDIAL PALACE

COBERTS DES DE PTES. 3.50 CONCERT
TOTS ELS DIES

Els divendres Boullabaisse - Dissabtes menú
corrent i vegetarià

PORTA DE LA PAU

C. E. d'Arts Gràfiques, S. A.—Mallorca, 257 bis